

(ב) ויובן זה ע"פ המבואר בתו"א דפורים ויום הכפורים שייכים זל"ו. דפירוש יום כפורים הוא כמו פורים [ויחירה מזו, דמזה שיום הכפורים הוא כפורים (בכ"ף הרמיון בלבד), מוכח, שפורים הוא נעלה יותר מיוהכ"פ]. ומהשייכות דיוהכ"פ ופורים היא, שבשניהם הו"ע הגורל. דביוהכ"פ הפילו גורל על שני השעירים, וגם פורים הוא על שם הפור הוא הגורל. ועוד ענין בהשייכות דפורים ויוהכ"פ, ששניהם הם למעלה משם הו"ע. דביוהכ"פ כתיב לפני הוי' חטאתו, למעלה מהו"ע. וגם בנוגע לפורים ידועי' דהטעם שלא נזכר שם הוי' בכל מגילת אסתר' הוא לפי שבפורים הוא גילוי אוא"ס שלמעלה מהו"ע.

וביאור השייכות דשני הענינים בהשוואה דיוהכ"פ ופורים [שבשניהם הו"ע הגורל, וששניהם הם למעלה משם הו"ע]. יובן כהקדים דענין הגורל הוא למעלה מהשכל'. שהרי גורל הוא (ככלל'י) בשני דברים שוים [וכמו שני השעירים דיוהכ"פ שהיו שוים במראה ובקומה ובדמים], דכאשר אחד מהם הוא טוב יותר,

- 8) מג"א צב, ד, שם צה, סע"ד. היספוח קכא, א.
- 9) ראה גם תקי"ז תכ"א (נו, ב) פורים אתקריאת על שם יום הכפורים. ולכאורה, פירוש התק"ז ופירוש התרא שבהערה הבאה שיכפורים הוא כמו פורים, הם שני פירושים הפכים. דלפירוש התק"ז שפורים נקרא על שם יום הכפורים - יוהכ"פ הוא למעלה מפורים, ולפירוש התרא שיום הכפורים הוא כפורים (בכ"ף הרמיון בלבד) - פורים הוא למעלה מיוהכ"פ.
- והנה בתק"ז שם פורים אתקריאת על שם יום הכפורים דעתידין לאתענגא כי ולסינוי ל"י מעינוי לעונג. ועפ"ז ה"י אפ"ל (בהרחק עכ"פ), דמ"ש בתרא שיוהכ"פ הוא כמו פורים - הוא בנוגע ליוהכ"פ כמו שהוא עכשיו (יום עתיד), ומ"ש בתק"ז שיוהכ"פ הוא למעלה מפורים - הוא בנוגע ליוהכ"פ כמו שיהי לעיל דעתידין לאתענגא כו'. אבל, להביאור דלקמן ס"ד (שהגורל דיוהכ"פ הוא רק בנוגע לשני השעירים). וכן להביאור שבחודת שלום שבהערה 30, אין חילוק לכאורה בין יוהכ"פ עכשיו ליוהכ"פ לעיל, וכטובן גם מזה שגם לעיל יהי נקרא בשם יום כפורים.
- 10) תרא שם קכא, א. ולהעיר בהדעה (סידוש משלי פ"ט) שכל המועדים עתידים להבטל, גם יוהכ"פ. חן כפורים.
- 11) אחרי טו, ת ואילך.
- 12) אוה"ת רצא רכה, א. מג"א ע' קפס. וראה גם אוה"ת תברא שבהערה 17.
- 13) אחרי טו, ל.
- 14) לקי"ת אחרי כת, סע"ג. ר"ה נט, סע"ד. וראה גם אוה"ת שבהערה 12. ובכ"מ.
- 15) תרא מג"א ק, ב. קכא. רע"ג. ובכ"מ.
- 16) ראה לקי"ת חכ"א ע' 201, ובהנסמן בהערות שם.
- 17) ראה אוה"ת תבוא ע' תחשת יוהכ"פ ופורים בחד דוגא, כי ביוהכ"פ לפני הוי' חטאתו, וכן בפורים פור הוא הגורל'. דמזה משמע שילפני הו"ע וגורל הם (בכללות) ענין אחד.
- 18) תרא מג"א (הוספוח) קכא, א. שם קכג, ג. אוה"ת מג"א ע' כח. שם ע' סב ואילך. שם ע' קסד (בענין גורל דפורים). וראה גם אגה"ק סוסי"ו. ספר הליקוטים - דא"ח צ"צ ערך גורל. סה"מ תרס"ה ע' רה. תרס"ח ע' ק"ז ואילך. ועוד.
- 19) אבל ש"י"ן גם כדברים שאינם שוים - אף שאו מחייב השכל עצריך לכחור בזה שהוא טוב יותר - כי לפעמים מחליט שהרצון שלו יהי לא כמו שהשכל מחייב אלא כמו שיפול הגורל, וראה תרא מג"א קכג, ג. שחנמל הבחירה שע"פ הדעת אלא יחלה הדבר רק כמו שהוא יפול הגורל גם שיהי לנגד הדעת. וראה הערה הבאה.
- 20) יומא סב, א ובמסנה). רמב"ם הלי עבוח יוהכ"פ ס"ה הי"ד.
- חה שבדיעבד וט כשאינם שוים הם כשרים (יומא שם, רמב"ם שם), ווא - כי גם אז ש"י"ן ענין הגורל, כבהערה הקודמת. אלא שחצוהו שיהיו שניהם שוין - כי גורל בכלל הוא בשוין.

Scanned with CamScanner

אין מקום לגורל, ודוקא כששני הדברים הם שווים, כיון שמצד השכל א"א להכריע באיזה מהם לבחור, סומכים אז על הגורל שלמעלה מהשכל. ועד"ז הוא למעלה, דגורל הוא למעלה מהשתלשלות [דחכמה היא ראשית ההשתלשלות, וגורל שהוא למעלה מהחכמה הוא למעלה מהשתלשלות]. ועפ"ז, ההשוואה דפורים ויוהכ"פ, שבשניהם הו"ע הגורל, הוא — גילוי אוא"ס שלמעלה מהשתלשלות. וזהו הקשר דשני הענינים בההשוואה דיוהכ"פ ופורים, שבשניהם הו"ע הגורל ושניהם הם למעלה מהוי', כי הוי' הוא השתלשלות (יו"ד חכמה ה' בינה וכו'), וזה שיוהכ"פ ופורים הם למעלה מהוי' הוא שהגילוי דיוהכ"פ ודפורים הוא למעלה מהשתלשלות. ענין הגורל.

ג) **והנה ידועי** במעלת הגורל, שהוא למעלה (לא רק מהשכל, אלא) גם מהרצון שלמעלה מהשכל. שהרי כשאדם מטיל גורל הוא מחליט דכמו שיפול הגורל כן יהי רצונו. דמזה מוכח שהגורל מגיע בדרגא שלמעלה גם מהרצון, שלכן הרצון הוא כפי הגורל. ועד"ז הוא למעלה, דענין הגורל הוא בבעל הרצון שלמעלה מרצון. ועפ"ז יש לומר, שהקשר דשני הענינים בההשוואה דיוהכ"פ ופורים (שבשניהם הו"ע הגורל ושניהם הם למעלה מהוי') הוא, כי ההחלטה דשם הוי' היא הקרץ שעל היו"ד, שרומז על הרצון שלמעלה מחכמה, וזה שיוהכ"פ ופורים הם למעלה מהוי' (למעלה גם מהקרץ שעל היו"ד) הוא שביוהכ"פ ופורים הוא המשכת וגילוי כחינת בעל הרצון (שלמעלה מרצון), ענין גורל.

ד) **ועפ"ז יש לכאר** הקשר דשני הפירושים ביום הכפורים — שכיום זה מתכפרים כל הענינים הכלתי רצויים (כפורים כפשוטו), ושיום זה הוא כמו פורים (שהדמיון דיוהכ"פ לפורים הוא שביוהכ"פ הפילו גורל, כמו פורים על שם הפור הוא הגורל) — כי שלימות הכפרה על הענינים שעשו היפך הרצון דתומ"צ הוא כשהמשכת הכפרה היא מאוא"ס בעל הרצון (שלמעלה מהרצון דתומ"צ). וזהו הקשר דשני הפירושים ביום כפורים, דזה שיוהכ"פ הוא כמו פורים על שם הפור הוא הגורל, היינו שגם ביוהכ"פ הוא ההמשכה מבעל הרצון (דוגמת ההמשכה דפורים), הוא טעם וביאור על זה שהוא יום כפורים כפשוטו, שכו מתכפרים הענינים הכלתי רצויים. וזהו מה שהכפרה דפורים היא נעלית יותר מהכפרה דיוהכ"פ.

(21) ת"א מניא ק. ב.

(22) ט"ס קכא, א. אזה"ח מניא ע' כת. קסר. קכו. קעא.

(23) אנה"ח ס"ד (צד, ב).

דיוהכ"פ אינו מכפר אלא עם התשובה והכפרה שהיתה לכל היהודים בימי הפורים
ה"ז יום שמחה"י, כי עיקר ענין הגורל (המשכת בחינת בעל הרצון) הוא בימי הפורים,
דהימים עצמם נקראים בשם פורים על שם הפור, ולכן, הכפרה שהיתה בימי הפורים
אין בה הגבלות"י, ויום הכפורים הוא כפורים"י בכ"ף הדמיון בלבד, ואין יוהכ"פ
מכפר אלא עם התשובה.

ה) ^{א"ת} וצריך להבין, דלפי הנ"ל שע"י הפור הוא הגורל הוא המשכת אוא"ס בעל
הרצון, שע"י נתכפרו כל הענינים הבלתי רצויים, מה היתה סכרתו של
המן הרשע (שקטרג על היהודים) להפיל פור הוא הגורל. גם צריך להבין מ"ש על
כן קראו לימים האלה פורים על שם הפור, דהפור ובה"א הידיעה) קאי על הפור
שנאמר לפניו ^{ה"י} הפור שהפיל המן, והרי הפור שהפיל המן הי' ענין בלתי רצוי
ולמה נקראים ימים האלה פורים על שם פור זה. ונקודת הביאור בזה, שמצד הדרגא
דהשתלשלות, כיון שברגא זו מעשה התחתונים תופס מקום, עיקר ההשפעה היא
לישראל, לפי שישראל הם מקיימים תומ"צ, ואפילו אלו שהם היפך צדיקים הם
מלאים מצוות כרמו"י. וכמ"ש השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך
אה ישראל, שמצד בחינת שמים [שמים הוא שם מיס"י, ומים הוא חכמה ראשית
ההשתלשלות], נשפעים הברכות לישראל"י. וכיון שגם המן הרשע ידע שלאחרי כל
הקטרוגים שקטרג על ישראל אין שום דמיון בינו ובין ישראל [שלכן, מצד הדרגא
דהשתלשלות אין שיך שהמן הרשע ינצח ח"ו את ישראל שגם הפחותים שבהם
מלאים מצוות כרמו"י], לכן הפיל פור הוא הגורל, דכיון שבהדרגא דלמעלה
מהשתלשלות (גורל) אין מעשה התחתונים תופס מקום, והכל שוים שם, כחשיכה
כאורה"י, לכן חשב שמצד דרגת הגורל שלמעלה מהשתלשלות יש מקום שהוא ינצח
ח"ו את ישראל.

א) שזה הי' חילול ש"ש כפרה"יא, מ"ם נתכפר להם גם זה. החידוש שכפרים (ע"פ תו"א סכהערה 28) הוא,
שגם בהעבירות שיוהכ"פ מכפר, יש מעלה בפורים לגבי יוהכ"פ.

27) ראה יומא פה, ב. רמב"ם שם היג"ד. ולהעיר מתוספות ישנים יומא שם, שגם לרעת רבי צריך חסובה
לכפרה נחורה"י.

28) כן משמע בתו"א מג"א קכא, א.

29) בתו"א שם משמע שהכפרה בימי הסורים היתה ע"י המס"ג שלהם. ויש לומר, שעיקר הכפרה היתה
מצד הגורל (המשכה מבעל הרצון), וזה שהוצרכו גם למס"ג — ראה לקמן ס"ט, ועצ"ע.

30) ולהעיר סכה"ש תורת שלום ע' 219, שגם בהגורל עצמו יש חילוק בין הגורל דיוהכ"פ והגורל דפורים.
ע"י"ש.

31) ראה ד"ה חייב אינש עטרית סוס"ג (סה"מ עטרית ע' שו), תרס"א (חס"ח) סוס"ר (סה"מ תרס"א ע'
קצא. היחסי"ח ע' 118). ד"ה בלילה ההוא הישית (סה"מ הישית ריש ע' 9). וככ"מ.

32) עיווכין יט, א. חניגה בסופה.

33) הבא טו, טו. וראה תו"א סק"ל לה, א. סה"מ עטרית שם (ע' שה). הישית שם (ע' 6).

34) חניגה יב, א.

35) ויש לומר, דמ"ש יוברך את עמך את ישראל- הוא לרמן, שמצד בחינת "שמים" נשפעים הברכות גם
לאלה שהם בחינת "עם" — דשם עם מורה על היסך השבח (כמדובר ס"כ, כג) — כי גם הם מלאים מצוות
כרכון, כגיל בפנים.

36) חהלים קלט, יב.

ו) ויש לקשר זה עם המכואר במק"א"י בענין אחשוורוש, דאחשוורוש הוא אחש ורושיי. חש הוא מלשון שתיקה [כדאיחא בגמרא"י מאי חשמל כו' עתים חשות עתים ממללות], והשתיקה דחש היא למעלה מדיבורי. ע"ד מלה בסלע שתיקתא בתריי. דשרש הדיבור הוא בחכמה"י, ושתיקה היא בכחך שלמעלה מהחכמה, כמארו"ליי סיג לחכמה שתיקה"י, דסיג לחכמה (סיג מלשון גדר ומקיף) הוא הכחך שלמעלה מהחכמה. ויש לקשר זה עם מה דאיחא במדרשיי שאחשוורוש זה הקב"ה שאחרית וראשית שלו"י, כי כתר הוא (בכלל) אור הסוכב שלמעלה מהשתלשלות, דאור הסוכב כולל אחרית וראשית בשה, אחרית וראשית שלו"י.

וצריך להבין, דבגמרא"י איחא דאחשוורוש הוא על שם שהושחרו פניהם של ישראל בימיו, ואיך זה מתאים עם הפירוש שאחשוורוש הוא מי שאחרית וראשית שלו. והענין הוא, דהיא הנותנת. דכיון שמצד הסוכב שלמעלה מהשתלשלות אור וחושך שוים לפניו (כנ"ל סעיף ה), לכן, מבחי' השתיקה (חש דאחשוורוש) שלמעלה מדיבור נשתלשל (ע"י ריבוי צמצומים וכו') השתיקה שלמטה מדיבורי, שהאלקות הוא בהעלם (העלם כפשוטו שלמטה מגילוי), ועד להשתיקה דכרחל לפני גוויי גאלמה"י, דלא דק שהאלקות אינו מאיר בגילוי אלא שגם הקדיפה מסתרת על האלקות, קליפת נוגה שנקראת חשי"י, ועד שמתחכרת עם גקה"ט, רושיי.

ז) ויש לומר, דהטעם על זה שהמן הפיל פור בכדי להגיע לבחינת הגורל שלמעלה מהשתלשלות, אף שאז [בימי אחשוורוש, גם קידם שהפיל פור] היה ההנהגה מצד למעלה מהשתלשלות, הוא, לפי שבחינת הגורל הוא למעלה יותר גם מבחי' אחשוורוש מי שאחרית וראשית שלו. והענין הוא, דמזה עצמו שנקרא בשם אחשוורוש מי שאחרית וראשית שלו, מוכח, שגם לגביי ישנם הענינים דאחרית

- (37) אוה"ח בנ"א ס"ע כד ואילך.
- (38) כ"ה גם בתרי"א בנ"א (הוספה) ק"ח, א. אבל הביאור שם הוא כאופן אחר.
- (39) חגיגה יג, ס"ז ואילך.
- (40) ראה חגיגה ט"ז (רי"ט ע"ב) "בשעה שהדיבור יוצא כפי הקב"ה חשות וכשעה שאין הדיבור יוצא כפי הקב"ה ממללות". שמה מובן שהשתיקה דחש היא למעלה מדיבור, וראה תרי"א שכהערה 44.
- (41) בגילה יח, א.
- (42) אנה"ק ס"ה (ק, א).
- (43) אבות פ"ג מ"ג.
- (44) ראה גם תרי"א לך לך (יב, ס"ז, שם, ד) בענין חש דחשמל שהרי"י סיג לחכמה שתיקה.
- (45) הובא בסארי"א ע"י א אות קפב, וראה גם בחיר יין להרמ"א עה"פ אסו"י א, יב"ג, מרקאנטי ויצא כט, י ("באגדה אמרו). ערכי הכינויים (לבעל סדר הדורות) ערך אחשוורוש.
- (46) להעיר מאוה"ח שמביא שם בחצעי"ג (לפי הפירוש שאחשוורוש הוא אחש ורושי) שאחשוורוש הוא זה שאחרית וראשית שלו.
- (47) ראה סה"ם תרכ"ט ס"ע קנר ואילך.
- (48) בגילה יא, א.
- (49) ראה אוה"ח בנ"א ע"י א"ב בענין כ"י הבחינות ושתיקה (שלמעלה מדיבור ושלמטה מדיבור).
- (50) יטע"י נג, ז, וראה לקו"ח בכע"י פט, ג.
- (51) ע"ח טע"ר מי"ט (טע"ר ק"י) פ"ג.
- (52) אוה"ח ט"ז ע"י ב.

הדפסה בריכוזיות וט"ו - להוצאה איכותית הדפס ושרית מן ה'תשנ"ג
 תורת מנחם ספר המאמרים מלו"קט - ג' שניאורסון, מנחם מנדל בן לוי יצחק, מור מס' 102 ה

וראשית⁵³, אלא שהם שוין לגביי. נולהעיר ממ"שיי עשה משחה לכל שריו ועבדיו ואח"כ לכל העם הנמצאים בשושן, ומבואר בלקו"תי שהגילוי שהי לכל העם הי למטה כמדריגה מהגילוי שהי לשריו ועבדיו. ולהוסיף, שגם בהגילוי שהי לכל העם היו כו"כ חילוקי דרגות, הראוי לחצר לחצר הראוי לגינה לגינה הראוי לביתן לביתן⁵⁴. ויש לומר, שמצד כחי ההשתלשלות, הגילוי הוא רק לשרים ועבדים, וזה שהי הגילוי גם לכל העם (ועד לאלה שראויים רק לחצר) הוא לפי שהגילוי הי מכחי אחשורוש שאחרית וראשית שלו. ומ"מ הגילוי להעם הי למטה מהגילוי לשריו ועבדיו (וגם בהגילוי להעם היו כמה דרגות), כי זה שאחרית וראשית שלו הוא שלגבי אחרית וראשית הם בשוה, אבל בנוגע להגילוי שלו בעולמות, בעולמות העליונים (ראשית) הוא בגילוי יותר מבעולמות התחתונים (אחרית⁵⁵). משא"כ בכחינת הגורל אין מלכתחילה הענין דראשית ואחרית, כמובן מזה שהגורל הוא (ככלל) בשני דברים שוים (כנ"ל סעיף ב). וכמו שהוא בנוגע להענינים דראשית ואחרית (מעלה ומטה), עד"ז הוא בנוגע לקדושה וסט"א, שמצד הדרגא דאחשורוש יש חילוק בין קדושה לסט"א, אלא שמצד הרוממות שלו אין זה תופס מקום (כ"כ), ולכן אפשר להיות יניקה גם לסט"א [ח"ש דק"נ ורוש דגקה"טי], ועד שתהי התגברות הסט"א על הקדושה — הושחרו פניהם של ישראל⁵⁶ [וי"ל ע"ד שממית בידים חתפש והיא בהיכלי מלך⁵⁷ (אף שהיא מלכלכת את ההיכל), כי מצד רוממותו של המלך אינו נותן לב להקפיד לגרשהי⁵⁸]. אבל לא להשמידם ח"ו. וכשהיקש המן להשמיד את כל היהודים (ח"ו היל"ת) הפיל פור הוא הגורלי⁵⁹, דכיון שבכחינת הגורל אין מלכתחילה חילוק בין קדושה לסט"א [ובפרט לפי המבואר לעיל (סעיף ג' דד')] שהגורל הוא לא רק למעלה מהשתלשלות אלא למעלה גם מהרצון דתומ"צ]. לכן חשב שעי"ז יוכל ח"ו להפיק את זממו.

ח) והנה כמו שגורל הוא למעלה מהשכל ולמעלה גם מהרצון, עד"ז הוא בנוגע לבחירה שהוא למעלה משכל ולמעלה גם מרצון. דכאשר שכלו מחייב שדבר זה ראוי לבחור בו, וגם כשהוא רוצה באיזה דבר (רצון שלמעלה מהשכל), הרי הוא מוכרח בזה ואין זה בחירה חפשית, ואמיתית ענין הבחירה הוא כשהבחירה שלו היא לא מצד השכל וגם לא מצד הרצון⁶⁰, אלא שכך בוחר בבחירתו החפשית.

53) אסתר א, נ"ה.

54) שמע"צ צב, א — הובא באה"ת סג"א ע' כו.

55) מגילה יב, א.

56) להעיר מהמשך דרמיו ע"ז זה ידעת היום דמורכס רוצ למעלה רמו לבחור חנה לבחור חנה וכו'

והחילוק בין גורל ובחירה הוא, דכשארם עושה גורל ומחליט דכמו שיפול הגורל כן יהי רצונו, הרצון שלו הוא לא מצד האדם אלא מפני שכן נפל הגורל, ובחירה היא שהאדם הוא הבוחר. ומוזה מוכן, דבחירה היא למעלה מגורל. דגורל הוא הדרגא בנפש שהיא מוגזרת ומוכרחת בזה ששני הדברים הם שוים לגבה, וענין הכחירה הוא שאינו מוגדר ומוכרח באיזה דברים, כולל דברים שוים לגבי, וביכלתו לכחור כמה שירצה.

ר"ש לומר, דכבחירה ישנם שני הענינים. הדרגא דנפש שלמעלה משכל שלגבה שני הדברים הם כשוה — דרגת הגורל, וזה שהוא בוחר כמו שרוצה (הגם ששני הדברים הם שוים (לגבי)) הוא כא מעצם הנפש. וע"י הבחירה, ההמשכה מהעצם להדרגא דגורל (הדרגא שלגבה שני הדברים הם בשוה), גם הגורל (הגם שמצד עצמו אפשר להיות בשני האופנים) הוא כפי הבחירה. וע"ד מ"שי אתה תומך גורלי, שהקב"ה תומך את הגורל שיהי כפי בחירת העצמות. וזהו מ"שי יבחר לנו את נחלתינו את גאון יעקב גוי, דביעקב כתיבי יעקב חבל נחלתו וחרגם אונקלוס יעקב עדב אחסנתי דעדב הוא גורלי, וענין יבחר גוי את גאון יעקב הוא, שגם בדרגת הגורל שלמעלה מהשתלשלות שהכל שוים שם, הבחירה היא בישראל דוקא.

ט וזהו על כן קראו לימים האלה פורים על שם הפור, שנפילה הגורל למעלה היתה כפי כוונת ובחירת העצמות, דהגם שאח עשו ליעקב מ"מ ואוהב את יעקב ואת עשו שנאחיי. דע"י המס"נ דישראל במשך כל השנה, דענין המס"נ הוא מעצם הנשמה, היינו מצד הבחירה דעצם הנשמה בהעצמות, ע"ז נמשך ונתגלה בחירת העצמות בישראל, וע"ז, גם הגורל דלמעלה הי' שליהודים יהי אורה ושמחה וששון ויקרטי, ואת המן ואת בניו יתלו על הע"י. ומדייק הכתוב הפור בה"א

162 תהלים טז, ה.

163 שם מז, ה.

164 האוינו לב, ט.

165 ראה תרגום אחרי טז, ח. וראה גם ספרי האוינו שם "אין חבל אלא גורל". ובפירוש הראב"ע שם יתבל כמו גורל.

166 ולהעיר מאוה"ח מג"א ע' סג.

167 מלאכי א, ב"ג.

168 ראה לקמן ע' פה. וש"ו.

169 בתניא ספ"ח ישאי אפטר כולל לכפור בה' אחרי. ומבואר בסק"א (ראה לעיל ח"ב ע' מא) דכ"ן שמס"נ הוא גילוי היחידה שאין כנגדה לעו"ז (כבואה דכבואה לית להו), לכן המס"נ שלו הוא כאופן שאינו יכול להיות נפרד ח"ו.

אבל מכ"ן שענין הבחירה הוא יעבוד התורה והמצוה (רמב"ם הל' חשיכה פ"ה ה"ג), והבחירה היא כעיקרי מעלת עבודת האדם (נסהים תריס ע' ח ואילך) — צריך לומר (וראה גם לקו"ש ח"ד ע' 1340 ואילך ושם בהערה 14), דזה שמצד היחידה א"א להיות באופן אחר, אין זה שהיא מוכרחת כזה, אלא שהבחירה שלה בהעצמות היא הסוללת שלא יהי נתינת מקום ואפשרות להיות נפרד ח"ו (וע"ד "להתליפס באימה אחרת איני יכול" (מהיחחא דרות רבה ג, ובכ"מ) שזהו מצד הבחירה שהקב"ה בחר בישראל כבחירתו החפשית), וראה לקו"ש ח"ט ע' 281 ואילך ובהערות שם.

170 אסתר ח, טו.

171 שם ו, י"ד. ט, י"ד.

תְּדַע שֶׁקַּי עַל הַפּוֹר שֶׁהִפִּיל הַמֶּן (כְּנִ"ל סעיף ה). כִּי עַיִי הֵנֶס דְּפוּרִים נִתְּגַלָּה שְׁגַם הַפּוֹר שֶׁהִפִּיל הַמֶּן הִי מִלְכַחְחִילָה כְּשֶׁכִּיל הַגִּילוּי דְּבַחִירָתָהּ הַעֲצֻמוֹת בְּיִשְׂרָאֵל. וְזֶהוּ שֶׁנֶּפֶל הַפּוֹר כְּחֹרֶשׁ אֲדָר, הַחֹרֶשׁ שָׁבוּ נוֹלַד מוֹשִׁיעַן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כִּי נִפְּלָתָה הַפּוֹר מִלְכַחְחִילָה הִיתָה בְּכַדֵּי שִׁתְּגַלָּה שְׁגַם הַפּוֹר עֲצֻמוֹ, אִף שִׁישׁ בּוֹ מְקוֹם לְשֵׁנֵי הַצְּדָדִים נוֹתִירָה מִזֶּה שְׁבַחִיצוֹנִיּוֹת הִי נֹרָאָה שֶׁהַפּוֹר הוּא לְטִיבְתּוֹ שֶׁל הַמֶּן וְעַד שֶׁהִיתָה הַגְּזִירָה). הַפְּנִימִיּוֹת שֶׁל הַפּוֹר הִי גַם מִלְכַחְחִילָה כְּפִי בַחִירָתָהּ הַעֲצֻמוֹת, וְאוֹהֵב אֶת יַעֲקֹב וְאֶת עֵשָׂו שְׁנֵאֲחָיו.

וְעַד־כֵּן הוּא כְּנוֹגֵעַ לְהַעֲפֹךְ אֶת־הַכִּיָּן לְוַי, לֹא לְעֲצֻמוֹי, דֶּהֲטַעַם שֶׁעָשָׂה עֵץ גְּבוּהָ חֲמִישִׁים אֲמָה הוֹאִי כִי רָצָה לְהַגִּיעַ לְשַׁעַר הַנּוֹיִן שֶׁלְמַעַל מֵהַשְׁתַּלְשְׁלוֹת שֶׁשֵּׁם הוּא כְּחֲשִׁיכָה כְּאוֹרָה, וְהֵנֶס דְּפוּרִים הִי שְׁגַם מִצַּד הַדְּרָגָא דְלַמַּעַל מֵהַשְׁתַּלְשְׁלוֹת (גּוֹרֵל. שַׁעַר הַנּוֹיִן) תְּלוּ אֶת הַמֶּן עַל הַעֵץ. וְאִז נִתְּגַלָּה שְׁגַם זֶה שֶׁהַכִּיָּן הַעֵץ מִלְכַחְחִילָה הִי לֹא, לְעֲצֻמוֹ.

וְזֶהוּ עֵינֵי פּוּרִים, שְׂכִימֵי הַפּוּרִים בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה, נִמְשָׁךְ שְׁגַם כְּדִרְגַת הַפּוּר שֶׁלְמַעַל מֵהַשְׁתַּלְשְׁלוֹת יֵהִי יִבְחַר לָנוּ אֶת נַחֲלֵתֵינוּ אֶת גְּאוֹן יַעֲקֹב גּוֹי וְמֵהָ אִמְחָה אֶת זְכוֹר עֲמֶלֶק גּוֹי, כְּגֹאוֹלָה הַשְּׁלִימָה בְּקִרְוֵב מִמֶּשׁ.

- (72) שם ו, ד.
- (73) ראה כנילה סו, א ובפרטיי שט, וראה חדאין מהרשא סט.
- (74) סה"ט ה"ט"ח ע' ע"טו.
- (75) בשלח יז, יד (קריאת דפורים).

תורת מנחם ספר המאמרים מלוקט - אדר - חלק א' - פרק א' - עמוד 105